

En la realitat social, malgrat tots els canvis, la dominació de l'home per l'home és encara la continuïtat històrica que vincula la Raó pre-tecnològica amb la tecnològica. No obstant això, la societat que projecta i realitza la transformació tecnològica de la naturalesa, altera la base de la dominació, reemplaçant gradualment la dependència personal (de l'esclau amb el seu amo, del lacai amb el senyor de la hisenda, del senyor amb el donador del feu, etc.) per la dependència a l'«ordre objectiu de les coses» (les lleis econòmiques, els mercats, etc.). Per descomptat, l'«ordre objectiu de les coses» és en si mateix resultat de la dominació, però també és cert que la dominació genera ara una racionalitat més alta: la d'una societat que sosté la seua estructura jeràrquica mentre explota cada vegada més eficaçment els recursos mentals i naturals i distribueix els beneficis de l'explotació a una escala cada vegada més àmplia. Els límits d'aquesta racionalitat, i la seva sinistra força, apareixen en la progressiva esclavitud de l'home per part d'un aparell productiu que perpetua la lluita per l'existència i l'estén a una lluita global total que arruïna les vides d'aquells que construeixen i usen aquest aparell.

Fragment de «[L'home unidimensional](#)» (1964), de Herbert [MARCUSE](#).

Clàssica tempesta de setembre,
ferotge i traïdorena: incomptables llamps,
trons apocalíptics i dos poals d'aigua.
Plou, plou! I l'ordre objectiu de les coses
decideix per nosaltres la cerca de recer
sota el [sostre](#) d'una casa en runes.

JO ACUSE l'ordre objectiu de les coses.

Button

Button

«Un cel blau per sostre», de Xesco Boix, per Toni Giménez